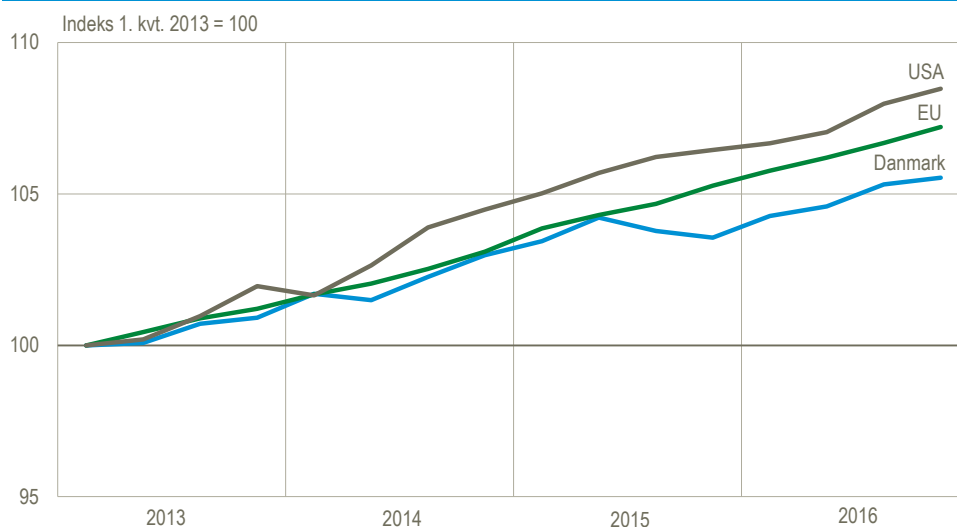

Privatforbrug sikrer fortsat vækst

Bruttonationalproduktet (BNP) steg 0,2 pct. i fjerde kvartal, når der korrigeres for prisudvikling og sæsonbevægelser. Det viser første beregning af det kvartalsvise nationalregnskab for fjerde kvartal. Væksten bliver især trukket af stor fremgang i privatforbruget. Samlet bidrager udenrigshandlen også positivt til væksten, hvilket dækker over store stigninger i både import og eksport. Også faste bruttoinvesteringer bidrager positivt, mens offentligt forbrug og lagerændringer trækker væksten ned. Opgørelsen af væksten viser 1,1 pct. for året 2016. I fjerde kvartal ligger væksten 0,2 procentpoint lavere end *BNP-indikatoren* viste. Baseret på hidtidige erfaringer kan usikkerheden på BNP-væksten generelt vurderes til $\pm 0,5$ procentpoint.

BNP-vækst ift. samme kvartal forrige år i Danmark, EU og USA, kædede værdier, sæsonkorrigeret

Kilde: Danmarks Statistik, Bureau of Economic Analysis og Eurostat, pr. 23. februar.

Lavere vækst end i EU og USA

I fjerde kvartal voksede BNP med 0,5 pct. i både EU og USA. Væksten på 0,2 pct. i Danmark var således lavere. Ligeledes var væksten på 1,1 pct. for hele 2016 lavere end i EU og USA, der voksede med hhv. 1,9 pct. og 1,6 pct. Den svage årsvækst i 2016 skal dog ses i lyset af tilbagegang i andet halvår 2015, og dækker således over en stabil fremgang gennem alle fire kvartaler i 2016. Siden samme kvartal sidste år er BNP steget med 1,9 pct., og vækstforløbet gennem 2016 ligger dermed på niveau med EU og USA.

Godt gang i privatforbruget

Der var godt gang i privatforbruget, som i fjerde kvartal steg 1,5 pct. Fremgangen var særlig stor i forbruget af *andre varer*, mens også forbruget af *tjenester* og *køb af køretøjer* voksede. *Andre varer* var dog særligt påvirket af forbruget af el og brændsel, som steg pænt efter en varm september. Det viser sig også i en stigning i produktion og værditilvækst inden for *forsyningsvirksomhed*. Fraregnet el og brændsel steg privatforbruget med 1,0 pct. For året 2016 steg privatforbruget samlet med 2,1 pct. Der var omvendt tilbagegang i det offentlige forbrug, som faldt 1,1 pct. i fjerde kvartal, og for 2016 samlet var der et fald på 0,2 pct. Sidstnævnte er påvirket af en revidering af væksten i tredje kvartal, se evt. mere under *Særlige forhold ved denne offentliggørelse*.

Boliginvesteringer drev fremgang i investeringer for 2016

I fjerde kvartal steg de faste bruttoinvesteringer med 1,4 pct. Der var især fremgang for investeringer i maskiner, transportmidler mv., men også investeringer i intellektuelle rettigheder bidrog til denne udvikling. Modsat var der tilbagegang inden for byggeriet. For 2016 samlet steg de faste bruttoinvesteringer med 4,7 pct. Stor fremgang i boliginvesteringerne i starten af året sikrer en vækst på 11,0 pct. for året, og bidrager dermed stærkt til denne udvikling. Også de øvrige investeringskategorier voksede for året samlet.

Danmarks nationalregnskab

	2016						
	Løbende priser	4. kvrt.	4. kvrt.	1.-4. kvrt.	2. kvrt.	3. kvrt.	4. kvrt.
		Sæsonkorrigeret realvækst					4. kvrt.
		Årlig vækst ¹		Kvartalsvis vækst			
	mia. kr.	pct.					
Bruttonationalprodukt (BNP)	534,3	1,9	1,1	0,3	0,7	0,2	
Import af varer og tjenester	250,8	5,8	2,4	0,3	1,9	3,7	
Import af varer	159,2	5,3	1,9	-0,6	3,0	3,9	
Import af tjenester	91,6	6,8	3,2	1,7	0,2	3,3	
Forsyning i alt	785,1	3,2	1,5	0,3	1,1	1,3	
Eksport af varer og tjenester	288,0	5,8	1,4	1,1	0,9	4,1	
Eksport af varer	183,9	5,0	1,1	0,1	0,4	4,5	
Eksport af tjenester	104,1	6,9	1,9	2,8	1,7	3,5	
Privatforbrug	257,3	2,4	2,1	0,1	-0,1	1,5	
Husholdningernes forbrugsudgifter	249,5	2,5	2,1	0,0	-0,1	1,5	
Køb af køretøjer	8,7	2,3	4,6	3,8	-3,2	0,7	
Andre varer	105,1	2,0	1,6	-0,9	-1,0	2,3	
Tjenester i alt inkl. turisme	135,7	2,8	2,3	0,5	0,7	0,9	
Tjenester i alt	136,1	2,5	2,1	0,5	0,9	0,6	
Turistindtægter (-)	-10,3	3,4	2,6	0,4	-5,9	2,5	
Turistudgifter (+)	9,8	6,8	4,7	-0,8	4,2	1,3	
NPISH forbrugsudgifter ²	7,8	1,8	1,5	0,6	0,0	1,0	
Offentlige forbrugsudgifter	134,7	-0,4	-0,2	0,8	-0,7	-1,1	
Bruttoinvesteringer	105,1	3,1	3,0	-1,0	4,4	-0,8	
Faste bruttoinvesteringer	110,6	5,6	4,7	0,3	1,2	1,4	
Boliger	23,5	6,3	11,0	2,4	-2,7	0,1	
Andet byggeri og anlæg	25,2	2,0	3,3	-1,3	1,0	-1,0	
Maskiner, transportmidler mv.	33,9	11,5	3,6	0,4	5,5	3,8	
Intellektuelle rettigheder	28,0	1,3	2,1	-0,1	0,0	1,8	
Lagerforøgelser mv. ³	-5,5	-0,4	-0,3	-0,3	0,6	-0,4	
Lagerforøgelser ³	-6,3	-0,4	-0,3	-0,3	0,6	-0,4	
Nettoansk. af værdigenstande ³	0,8	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
Endelig indenlandsk anvendelse	497,1	1,8	1,6	0,0	0,7	0,3	
Endelig anvendelse i alt ⁴	785,1	3,3	1,5	0,4	0,7	1,7	
Samlede præsterede timer i alt (mio.)	1 028	0,8	1,6	0,6	0,0	0,1	
Beskæftigelse ⁵ i alt (1.000 personer)	2 902	1,7	1,7	0,4	0,4	0,4	

¹ Vækst i forhold til tilsvarende periode året før.

² Nonprofit-institutioner rettet mod husholdninger.

³ Bidrag til BNP-væksten.

⁴ Sæsonkorrigeret realvækst i *endelig anvendelse i alt* kan afvige fra *forsyning i alt* pga. indirekte sæsonkorrektion – se mere om metode og resultater i notatet *Det sæsonkorrigerede BNP*.

⁵ Beskæftigelse i nationalregnskabet inkluderer personer, som er midlertidigt fraværende fra arbejde pga. fx orlov, strejke mv.

Kilde: www.statistikbanken.dk/nkn1.

Søtransport viser fremgang i fjerde kvartal

Eksporten steg 4,1 pct., mens importen voksede 3,7 pct. i fjerde kvartal. Vækstrater af denne størrelsesorden gjaldt for udenrigshandel med både varer og tjenester. For eksporten af tjenester er væksten især drevet af søtransport. Sammen med bunk-

ring bidrager søtransport ligeledes til stigningen i importen. For året 2016 steg importen med 2,4 pct. og eksporten med 1,4 pct. Også her voksede såvel varer som tjenester.

Handel, transport og finansielle brancher driver fremgang i værditilvækst

Det er fortrinsvist brancherne *handel og transport mv.* samt *finansiering og forsikring*, der bidrager positivt til værditilvæksten, og i mindre grad *forsyningsvirksomhed*. Særligt fremgangen i transportbranchen skal ses i lyset af en stor stigning inden for søtransport. Samtidig er der små negative bidrag fra *landbrug, information og kommunikation* samt *erhvervs-service*. *Industrien* viser en flad udvikling i fjerde kvartal i modsætning til *Industrien produktion og omsætning* på grund af behandlingen af organisatoriske ændringer i *medicinalindustrien*. Se mere under *særlige forhold ved denne offentliggørelse*.

Beskæftigelsen fortsætter stærk trend

Beskæftigelsen steg med 12.300 personer. Det svarer til 0,4 pct., og dermed fortsætter beskæftigelsen sin flotte fremgang. Beskæftigelsen er dermed steget med 47.900 personer i 2016, og er siden første kvartal 2015 hvert kvartal steget med mere end 10.000. De præsterede timer steg med 0,1 pct. i fjerde kvartal. Denne udvikling trækkes ned af offentlig forvaltning og service, der dog er behæftet med særlig usikkerhed. Se mere under *Særlige forhold ved denne offentliggørelse*. For året 2016 steg de præsterede timer samlet med 1,6 pct.

Særlige forhold ved denne offentliggørelse

Første offentliggørelse af nationalregnskabet for fjerde kvartal 2016

Dette er den første offentliggørelse af nationalregnskabet for fjerde kvartal 2016. I forhold til den seneste offentliggørelse af det kvartalsvise nationalregnskab er BNP-væksten i tredje kvartal 2016 revideret op med 0,3 procentpoint, mens den er revideret ned i første kvartal med 0,1 procentpoint. Revisionerne skyldes – ud over nye oplysninger for 2016 vedrørende udenrigshandlen, offentlig forvaltning og service samt byggeri – også behandlingen af organisatoriske ændringer i *medicinalindustri*. Der er ikke foretaget revisioner i de ikke-sæsonkorrigerede tal før 2016. De nye tal kan dog give ny information til vurderingen af sæsonmønstret og vil normalt føre til mindre revisioner i de sæsonkorrigerede tal, som revideres tilbage til 2014. Den seneste offentliggørelse af *Kvartalsvist nationalregnskab* var i *Nyt fra Danmarks Statistik 2017:545* fra 22. december. Læs mere om revisioner i BNP-væksten i notatet *Revisioner af det kvartalsvise nationalregnskab*.

Beskæftigelse, præsterede timer og løn

Opgørelsen af beskæftigelse, præsterede timer og løn er baseret på kvartalsvækst-rater fra en foreløbig intern version af *Arbejdstidsregnskabet*. Opgørelsen af de præsterede timer fordeles over året med forholdet mellem betalte og præsterede timer. Da denne fordeling ikke er tilgængelig for 2016 endnu, benyttes fordelingen fra de år, hvor påskens placering ligner det aktuelle år mest. For både 2008 og 2013, hvor påsken ligger i første kvartal som i 2016, gælder det dog, at begge år har været ramt af arbejdsmarkedskonflikter i det offentlige, hvorfor de præsterede timers kvartalsfordeling er behæftet med særlig usikkerhed for offentlig forvaltning og service.

Aktivitet i finansielle brancher

Regnskabsoplysninger for finansielle brancher er kun tilgængelige i fuldt omfang for første halvår af 2016. Derfor er især bruttoværditilvæksten i andet halvår påvirket af større usikkerhed end normalt.

Offentligt forbrug

Oplysninger om det offentlige forbrug er baseret på foreløbige regnskabsoplysninger fra stat, regioner og kommuner. For kvartalerne i 2016 er der endnu ikke indar-

bejdet mængdeindikatorer for offentligt forbrug. Realvæksten i det offentlige forbrug er derfor baseret på udviklingen i omkostningerne korrigeret for løn- og prisudvikling. For tredje kvartal er det offentlige varekøb revideret ned. Dette påvirker ikke værditilvæksten i *offentlig forvaltning og service*, da forbrug i produktion indgår som en af omkostningskomponenterne i produktionsværdien. Revisionen påvirker til gengæld den offentlige forbrugsudgift, der i tredje kvartal er revideret fra en stigning på 1,4 pct. til et fald på 0,7 pct.

Industriens produktionsværdi

Opgørelsen af udviklingen i industriens produktion er baseret på statistikkerne for industriens salg og lagre. For lagrenes vedkommende er de baseret på *Industriens og engroshandlens lagre*, statistikbanken.dk/LAG6. Omsætningen i industrien er for fjerde kvartal beregnet på grundlag af udviklingen i en foreløbig intern version af *Industriens salg*, statistikbanken.dk/OMS5. I *Nyt fra Danmarks Statistik 2017:47* ses en stor stigning i industriproduktionen for fjerde kvartal efter et markant dyk i tredje kvartal. Dette er en konsekvens af organisatoriske ændringer og er i nationalregnskabets begrebsapparat ikke et udtryk for tilbagegang i produktionen. I tidligere offentliggørelser er faldet forsøgt neutraliseret, men i denne beregning er en mere præcis bogføring af omsætning og lagerbevægelser indarbejdet. Det medfører, at produktion i industrien er revideret op i tredje kvartal, mens der omvendt ikke, som i *industriens produktion og omsætning*, ses den samme stigning i fjerde kvartal på grund af basiseffekter.

Firmaernes køb og salg

Statistikken over virksomhedernes køb og salg er som følge af reglerne for momsindberetning behæftet med en vis usikkerhed. Dette påvirker opgørelsen af aktiviteten i markedsmæssige serviceerhverv og husholdningernes forbrug af visse tjenesteydelser. Den seneste offentliggørelse af firmaernes køb og salg var i *Nyt fra Danmarks Statistik 2017:58*.

Byggeri

Statistikken over byggeaktiviteten, som er den væsentligste kilde til opgørelsen af aktiviteten i byggeriet, er fortsat præget af mange forsinkede indberetninger. Der må derfor påregnes nogen usikkerhed i opgørelsen af byggeaktiviteten.

Udenrigshandel og betalingsbalance

Der er indarbejdet nye tal for udenrigshandel og betalingsbalance på grundlag af den opgørelse af betalingsbalancen, som blev offentliggjort 8. februar i *Nyt fra Danmarks Statistik 2017:51*, *Betalingsbalancen over for udlandet december 2016*.

Mere information: Se mere detaljerede kvartalsvise oplysninger på www.dst.dk/stattabel/1929 i Statistikbanken. Se en oversigt over planlagte offentliggørelser på www.dst.dk/knr. Se mere om konjunkturindikatorer og de nyeste nøgletal på www.dst.dk/konjunkturdata.

Kilder og metoder: Det kvartalsvise nationalregnskab udarbejdes på grundlag af stort set al konjunkturstatistik, der beskriver delområder inden for økonomi og beskæftigelse. Ved at kombinere disse statistikker med nationalregnskabssystemets begrebsapparat bliver det muligt at afstemme de forskellige oplysninger til et samlet billede. Læs mere i [statistikdokumentationen](#). Læs også en uddybende dokumentation af kilder og metoder på www.dst.dk/knr.

Næste offentliggørelse: *Kvartalsvist nationalregnskab 4. kv 2016*, revideret udkommer 31. marts 2017.

Henvendelse: Rasmus Rold Sørensen, tlf. 39 17 30 64, rrs@dst.dk
Carmela Moreno, tlf. 39 17 30 63, cam@dst.dk
Bahar Dudus, tlf. 39 17 36 57, bdu@dst.dk
Daniel F. Gustafsson, tlf. 39 17 36 58, dfg@dst.dk
Søren Havn Gjedsted, tlf. 39 17 33 28, shg@dst.dk